

Keskkonnateadlikkuse programm

Angelika Verš
projektikoordinaator

Keskkonnaprogramm

- atmosfääriõhu kaitse programm
- ringmajanduse programm
- veemajanduse programm
- merekeskkonna programm
- kalanduse programm
- metsanduse programm
- looduskaitse programm
- keskkonnateadlikkuse programm

Õiguslik alus

Keskkonnaministri 31.01.2020 [määrus nr 10](#)
„Keskkonnaprogrammi toetuse andmise kord ja tingimused“

Määrus on kehtestatud [keskkonnatasude seaduse](#)
§ 59 lõike 4 alusel

Keskkonnateadlikkuse programmi eesmärk

Kujundada arusaama, et:

- inimene on osa loodusest
- majandustegevuse ja kultuuri jätkusuutlikkus sõltub loodusest
- keskkonnakaitse ja –kasutuse vahel peab valitsema tasakaal

Toetada tegevusi, mille teemaks on:

- säästva keskkonnakasutuse põhimõtete
- looduse ja inimühiskonna seoste
- looduses toimivate protsesside ja elurikkuse tundmaõppimine

Kes saavad taotleda?

- kõik juriidilised isikud (sh MTÜ, SA, ettevõtted)
- FIEd
- asutused
- *haridusasutused*

Tutvu määruses toodud erisustega (keskkonnateadlikkuse § 22 lg 4 tegevuste puhul on erisused kirjas § 23 lõigetes 2-4)!

Toetatavad tegevused 2020 taotlusvoorus

- **täiskasvanutele ja peredele suunatud**: üleriigilise kampaania, festivali, messi, loodusõhtu, -hommiku, -retke korraldamine
- **üldharidussüsteemi õpilastele suunatud**: aktiivõppeprogrammidel osalemine, õppepäevade/laagrite läbiviimine, keskkonnaprojekti elluviimine haridusasutuses
- **teabekandjate loomine**
- **säästvat arengut toetava hariduse** alal üleriigilise haardega **rahvusvaheliste projektide või programmide** koordineerimine ja nendega seotud tegevused

Tegevused täiskasvanutele ja peredele

(§ 22 lg 3)

- kindlale keskkonnateemale keskendunud erinevaid tegevusi haarava üleriigilise kampaania läbiviimine (eritingimus: SA ja MTÜ toetuse osakaal võib olla 100%, § 23 lg 7)
- festivali, messi korraldamine (eritingimus: toetus on kuni 50% projekti abikõlblikest kuludest, § 23 lg 1)
- loodusõhtu, -hommiku, -retke korraldamine (eritingimus: toetus on kuni 50% projekti abikõlblikest kuludest, § 23 lg 1)

Tegevused täiskasvanutele ja peredele

Tegevuste planeerimisel lähtuda prioriteetsetest teemadest:

- ringmajandus
- elurikkuse kaitse ja metsandus
- kliimamuutused

Taotluse esitamisel andmesüsteemis KIKAS tuleb programmiks valida „keskkonnateadlikkus“ ning tegevuse tüübiks kas „teavituskampaania korraldamine“ või „messide, festivalide, loodusõhtute korraldamine.“

Tegevused üldharidussüsteemi õpilastele – õppeprogrammid (§ 22 lg 4 p 1)

Põhikooli klassi ja lasteaia viimase ehk koolieelikute rühma osalemine loodus- ja keskkonnahariduskeskuste või keskkonnakaitse ja -kasutusega seotud ettevõtete aktiivõppeprogrammides

Eritingimused (§ 23 lg 2):

- toetus **kuni 300 eurot** rühma/klassi/õpigrupi kohta, mida saab kasutada ainult aktiivõppeprogrammi maksumuse ja transpordi kulude katteks
- taotleja saab olla haridusasutus või selle pidaja
- omafinantseering ei ole kohustuslik

Õppeprogrammides osalemine

- toetus osalemaks aktiivõppeprogrammides 2020/2021 õppeaastal
- õppeprogrammide kavandamisel on abiks www.keskkonnaharidus.ee (RMK programmid: loodusegakoos.ee)
- aktiivõppeprogramme on võimalik korraldada looduskeskuste juhendamisel ka haridusasutuse juures
- õppetegevus toimub **loodusteaduslikel alustel**
- õppija osaleb õppeprotsessis aktiivsetes (kogemuslikes, tegevuslikes, uurimuslikes, avastuslikes jne) tegevustes
- omandatavate teadmiste ja oskuste kaudu kujundatakse õpilastel positiivset suhtumist loodusesse, sh elurikkusesse ning arusaama looduse ja inimtegevuse seostest

Õppeprogrammides osalemine

- KIKASes valida programmiks „keskkonnateadlikkuse lihtsustatud pr“
- taotlus osaliselt eeltäidetud
- tegevused ja eelarve panna kirja lühidalt
- kohustuslikke lisasid pole, kuid kinnituste lehel tuleb kinnitada, et keskusega on õppeprogrammidel osalemine kooskõlastatud
- õppeprogrammidel osalemise andmete tabel

Tegevused üldharidussüsteemi õpilastele – õppepäev/laager (§ 22 lg 4 p 2)

Õppepäeva või laagri korraldamine põhikooli- ja gümnaasiumi õpilastele ning looduse valdkonna huvikooli õpilastele

Õppepäeva/laagri läbiv teema on looduses toimuvate protsesside ja elurikkuse tundmaõppimine

Eritingimused (§ 23 lg 3):

- taotleja on projektis osalev haridusasutus või selle pidaja või huvikool (huvikool peab olema registreeritud www.ehis.ee ja peab olema looduse suuna õppekava)
- toetus **kuni 75 %** projekti abikõlblikest kuludest

Õppepäeva/laagri korraldamine

Õppepäeval või laagril peab olema konkreetselt sõnastatud õpieesmärk.

Gümnaasiumi astmele keskkonnateemaliste õppepäevade läbiviimine, sh õppeprogrammidel osalemine (programmi(de) pikkus üks koolipäev).

Taotluse kohustuslik lisa on õppepäeva või laagri õpiväljund ja tegevuste kirjeldus, millest peab selguma ka käsitletav temaatika ja rakendatav metoodika.

KIKAS tuleb programmiks valida „keskkonnateadlikkus“ ning tegevuse tüübiks „praktikumilaagri korraldamine.“

Tegevused üldharidussüsteemi õpilastele – keskkonnaprojekt haridusasutuses (§ 22 lg 4 p 3)

- Keskkonnaministeeriumi kodulehel prioriteetsena nimetatud loodus- või keskkonnateemat (keskkonnasäästlik tarbimine ja ringmajandus, elurikkuse kaitse ja metsandus, kliimamuutustega kohanemine) käsitlev
- kestvus vähemalt üks õppeveerand
- kaasatud kogu klass/rühm, kõik paralleelid, kogu kooliaste/lasteaed - terve projekti vältel sama sihtrühm

Keskkonnaprojekt haridusasutuses

Projekti kohustuslikud elemendid on:

- teema seostamine kohalike ja globaalsete oludega
- projektis osalejate käitumisharjumuste seostamine projekti teemaga
- teema lõimitus eri eluvaldkondadega
- haridusasutuste õpetajate keskkonnahariduslik täiendusõpe
- koostööoskuse arendamine
- projekti tulemuste visualiseeritud väljund ja selle esitlemine

Keskkonnaprojekt haridusasutuses

Eritingimused (§ 23 lg 4):

- taotlejaks saab olla haridusasutus
- toetuse saaja oma töötajate täiendkoolitusega seotud kulu on abikõlblik
- omafinantseering ei ole kohustuslik

KIKASes tuleb programmiks valida „keskkonnateadlikkus“ ning tegevuse tüübiks „haridusasutuses loodus- või keskkonnaprojekti elluviimine“

Teabekandjate loomine (§ 22 lg 5)

Meediatoote, ajutise näituse, õppematerjali või trükise loomine ja sihtrühmale kättesaadavaks tegemine. Telesaated peavad olema järelvaadatavad ja raadiosaated peavad olema järelkuulatavad.

Eritingimus (§ 23 lg 5):

- toetus on kuni 75% projekti abikõlblikest kuludest

Teabekandjate loomine

Õppematerjalid peavad võimaldama sihipäraselt vahendada uuenevat keskkonnateavet väga laialdastele sihtgruppidele ja neid peab saama kasutada nii formaal- kui ka mitteformaalhariduses

Ajutine näitus – ei ole püsiekspositsioon, seotud prioriteetsete teemadega, võib olla teisaldatav ning rändnäitus

KIKASes tuleb programmiks valida „keskkonnateadlikkus“ ning tegevuse tüübiks „teabekandja loomine“

Teabekandjate loomine

Taotluse lisad:

- lühikokkuvõtte sisust ja projektitulemist
- koopia levitamise-, tõlkimise-, litsentsi- või muust sellisest lepingust
- jaotuskava ja kasutamise viis
- filmide puhul selgitus näitamise aja ja kanali või muu kasutamise ja levitamise kohta
- tele- ja raadiosaadete puhul tele- või raadiokanali kinnitus saate eetrise saatmise kohta
- õppematerjalide puhul kirjeldus kasutajaskonnast, kasutamise intensiivsusest ja tegevustest, mille käigus kasutatakse
- teabekandja müügi korral kalkulatsioon eksemplari hinna kujunemise ja planeeritava tulu kohta (vähemalt planeeritava tulu ulatuses näidata omafinantseering)
- ajakirjade puhul koopia väljaandja majandusaasta aruandest

KESKKONNAINVESTEERINGUTE KESKUS

Koostöö edendamine üleriigilisel või rahvusvahelisel tasandil (§ 22 lg 6 p 2)

Säästvat arengut toetava hariduse alal üleriigilise haardega rahvusvaheliste projektide või programmide koordineerimist ja nendega seotud tegevused.

Toetatakse rahvusvahelist ja riigisisest koostööd keskkonnahoidliku mõtteviisi levitamisel ja käitumise juurutamisel ning jätkusuutlike tarbimisharjumuste kujundamisel ühiskonnas.

Eritingimus (§ 23 lg 7):

SA ja MTÜ puhul võib toetuse osakaal olla kuni 100%.

KIKASes tuleb programmiks valida „keskkonnateadlikkus“ ning tegevuse tüübiks „üleriigiline ja rahvusvaheline koostöö“

Homse hoidjad

Taotluse lisad

Taotluse kohustuslikud lisad on kinnitatud KIKi juhatuse korraldusega ning leitavad KIKi kodulehelt (<https://kik.ee/et/toetatav-tegevus/keskkonnateadlikkuse-programm-0>)

Taotluse üldised lisad:

- koopia hinnapakkumusest
- eelarve seletuskiri ja kalkulatsioon
- kulu omahinna arvutamise metoodika (omatarbeteenus)
- projektijuhi CV (kui taotleja on ise töö teostaja)
- projekti teiste partnerite kinnituskiri
- kaasfinantseeringu projektidel põhirahastaja rahastamise tingimused ja põhirahastajale esitatud taotlus ja/või põhirahastaja otsus
- kinnituskiri käibemaksukohustuse staatuse ja mitte tagasi küsimise kohta
- esindusõiguse volitus

Omafinantseering (§ 8)

- avalik-õiguslikel juriidilistel isikutel (va riigiasutused) vähemalt 20%
- MTÜ ja SA vähemalt 10%
- ettevõtjatel vähemalt 50% (riigiabi)

Erisused keskkonnateadlikkuse programmis (§ 23):

- messide, festivalide, loodusõhtu, -hommiku ja -retke korraldamine – 50%
- õppepäeva/laagri korraldamine – 25%
- teabekandja loomine – 25%
- õppeprogrammide läbiviimine ja keskkonnaprojekt haridusasutuses – kohustuslikku omafinantseeringut pole
- SA ja MTÜ teavituskampania ning üleriigilise ja rahvusvahelise koostöö projektidel ei pea omafinantseeringut olema

Omafinantseering peab olema rahaline ja tasutud enne SA KIK tehtavat lõppmakset!

Kulude abikõlblikkus (§ 11-17)

Kulu peab olema vajalik ja põhjendatud projekti eesmärkide ja tulemuste saavutamiseks ja elluviimiseks. Kulu on põhjendatud, kui tekib toetatavate tegevuste käigus.

Käibemaks on abikõlblik kulu, kui toetuse saaja ei ole käibemaksukohustuslane või kui toetuse saajal on võimalik tõendada, et ei ole õigust projekti käigus tasutud käibemaksu tagasi taotleda ja käibemaksu ei hüvitata toetuse saajale muul moel.

Kulude abikõlblikkus

Periood:

Abikõlblikkuse periood algab taotlusvooru väljakuulutamisest ja lõpeb 24 kuu möödumisel rahastamisotsuse tegemisest.

Põhjendatud juhtudel võib abikõlblikkuse perioodi pikendada kuni kuue kuu võrra.

Täpsem projekti abikõlblikkuse perioodi algus ja lõpp määratakse kindlaks taotlejaga sõlmitavas sihtfinantseerimise lepingus.

Kiireloomuliste projektide abikõlblikkuse periood algab kiireloomulisuse vajaduse ilmnemisel.

Abikõlblikud kulud

- sisseostetud asjad (seotud projekti eesmärgi ja tegevustega)
- sisseostetud teenus
- personalikulu (palk ja puhkusetasu proportsionaalselt projekti heaks töötatud ajaga ning nendelt seaduses ette nähtud maksud; lähetuskulu (sõidukulu, majutuskulu, päevaraha ja kindlustuskulu); konverentsi- ja seminari osavõtu kulu)
- projektijuhtimise kulu on abikõlblik maksimaalselt 10% ulatuses projekti abikõlblikest kuludest
- üldkulu on abikõlblik maksimaalselt 5% ulatuses projekti abikõlblikest kuludest. Toetatavates teadus- ja arendustegevuse projektides on üldkulu määraks maksimaalselt 15% abikõlblikest tööjõukuludest.
- sõiduauto kasutamise kulu abikõlblikkuse ülemmäär on 0,3 eur/km. Eriotstarbelise mootorsõiduki kulu on abikõlblik mõistlikus suuruses asjakohase metoodika alusel.

Mitteabikõlblikud kulud

- projektijuhtimise ja üldkulu, kui projekti sisuks on ainult asjade ostmise
- maa ja kinnisvara ost
- külaliste või äripartnerite vastuvõtmisega seotud toitlustamise, majutamise, transpordi ja kultuurilise teenindamise kuludele või tulumaksuga maksustatavatele kingitustele ja annetustele lisanduv võimalik tulumaks
- toetuse saaja oma töötajate täienduskoolitusega seotud kulu (keskkonnateadlikkuse programmis abikõlblik keskkonnaprojekti elluviimisel haridusasutuses)
- projekti finantskulu (intressikulu, lepingutasu, tehingukulu, ülekandetasu, valuutavahetustasu, valuutavahetuskahjum, pangakulu ja muud sellised kulud)

Mitteabikõlblikud kulud 2

- rahatrahv, rahaline karistus, kohustuse mittetäitmisel makstav leppetrahv ja viivis
- juriidiliste teenuste kulu, sealhulgas notari- ja advokaaditasud ja kohtukulud
- mitterahaline kulu, sealhulgas vara amortisatsioon
- kindlustusmaksed, välja arvatud reisikindlustusmaksed seoses lähetusega
- palgale lisaks makstav toetus või lisahüve, mis ei ole käsitatav palgana seaduse tähenduses
- organisatsiooni juhtimiskulu
- taotluse ettevalmistamise kulu (näiteks tehnoloogilised ja eelprojektid, detailplaneeringud, tasuvusuuringud, arengukavad, keskkonnamõjude hindamine)

Taotluste hindamine ja otsustamine (§ 34-36)

Esimeses etapis hindab taotlusi KIK (kuni 35 päeva). Kui taotluse hindamisel selgub, et taotluses esitatut on vaja täpsustada, annab KIK sellest taotlejale teada koos täpsustuste esitamise tähtajaga.

Nõuetele vastavad taotlused edastab KIK sisuliseks hindamiseks Keskkonnaministeeriumile (KeM), kus valdkondlikud hindamistöörühmad hindavad taotlusi kuni 8 nädalat.

Hindamise lõppedes edastavad KeM ja KIK hindamistulemused koos rahastamise ettepanekuga KIK nõukogule.

KIKi nõukogu teeb esitatud projektitaotluste rahuldamise või rahuldamata jätmise otsused.

Taotluste hindamiskriteeriumid (§ 38 ja § 40)

- projekti vajalikkus (30% maksimaalsest koondhindest)
- projekti teostatavus (30% maksimaalsest koondhindest)
- projekti jätkusuutlikkus (10% maksimaalsest koondhindest)
- projekti keskkonnakaitse mõju (30% maksimaalsest koondhindest)

- lihtsustatud korras menetletavate projektide (õppeprogrammidel osalemine) puhul hinnatakse, kas läbitavad õppeprogrammid põhinevad loodusteaduslikele alustele, kasutatakse aktiivõppe meetodeid, lähtutakse säästva arengu hariduse põhimõtetest ja kulu vastab piirmäärale.

Projektide finantseerimise tingimused

- sihtfinantseerimise leping 6 kuu jooksul arvates rahastamise otsusest
- eraõiguslikule isikule kuuluv hankija ja mitte-hankija: alates hanke eeldatavast maksumusest 10 000 eurot (ilma käibemaksuta) kohustus viia hange läbi e-menetlusena riigihangete registris ning hanke puhul eeldatava maksumusega 5 000-10 000 eurot peab esitama KIKile vähemalt kolm digitaalselt allkirjastatud hinnapakumust.
- maksed: ettemakse kuni 50% (ehituslikud 30%), lõppmakse vähemalt 20%; vahemaksed ja lõppmakse tehtud kulude eest.
- lõppmakse tuleb esitada hiljemalt projekti lõpptähtajaks.
- projekti tulemi säilitamine: vähemalt 5 aastat (peale lõppmakse tegemist).

2020. aasta taotlusvoorude algus: **12.02.2020**

2020. aasta taotlusvoorude lõpp: **16.03.2020**

Vooru keskkonnateadlikkuse programmi eelarve on 2 100 000 eurot.

Taotlusi saab esitada infosüsteemis KIKAS

<https://kikas.kik.ee/>

Täna ja edu taotlemisel!

Angelika Verš
angelika.vers@kik.ee
tel: 627 4311

www.kik.ee